

**Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παιδείας και Πολιτισμού για τις
προτάσεις νόμου «Ο περί Αγωγής και Εκπαίδευσης Παιδιών με Ειδικές Ανάγκες
(Τροποποιητικός) Νόμος του 2020» και «Ο περί Σχολικών Εφορειών
(Τροποποιητικός) Νόμος του 2020»**

Παρόντες:

Κυριάκος Χατζηγιάννης, πρόεδρος Γιώργος Τ. Γεωργίου

Αννίτα Δημητρίου Νίκος Κέττηρος

Γιώργος Κάρουλλας Πανίκος Λεωνίδου

Αντρέας Καυκαλιάς Μιχάλης Γιωργάλλας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας και Πολιτισμού, κατ' εφαρμογήν του Κανονισμού 40Α της Βουλής των Αντιπροσώπων, μελέτησε κατά προτεραιότητα τις πιο πάνω προτάσεις νόμου, οι οποίες κατατέθηκαν στη Βουλή από τον βουλευτή κ. Κυριάκο Χατζηγιάννη, σε τρεις συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 14, την 21^η και στις 30 Οκτωβρίου 2020. Σημειώνεται ότι στο στάδιο της μελέτης των προτάσεων νόμου προστέθηκε ως εισηγητής και η βουλευτής κ. Αννίτα Δημητρίου. Στο πλαίσιο της συζήτησης των υπό αναφορά προτάσεων νόμου κλήθηκαν και παρευρέθηκαν στις συνεδρίες της επιτροπής εκπρόσωποι του Υπουργείου Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας, του Γραφείου της Επιτρόπου Προστασίας των Δικαιωμάτων του Παιδιού, των συνδικαλιστικών οργανώσεων ΣΕΚ και ΠΕΟ, της ΠΟΕΔ, της Παγκύπριας Συνομοσπονδίας Ομοσπονδιών Συνδέσμων Γονέων Σχολείων Δημοτικής Εκπαίδευσης, της Παγκύπριας Συνομοσπονδίας Ομοσπονδιών Συνδέσμων Γονέων Δημόσιων Σχολείων Μέσης Εκπαίδευσης, του Παγκύπριου Συνδέσμου Σχολικών Βοηθών/Συνοδών, της Παγκύπριας Ομοσπονδίας Συνδέσμων Γονέων Παιδιών με Ειδικές Ανάγκες (ΠΟΣΥΓΟΠΕΑ) και της Παγκύπριας Οργάνωσης Γονέων και Φίλων Παιδιών με Εγκεφαλικές και άλλες Παραλύσεις «Αγκαλιά Ελπίδας». Η Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας, η Παγκύπρια Συντονιστική Επιτροπή Σχολικών Εφορειών και η

Κυπριακή Ομοσπονδία Οργανώσεων Αναπήρων (ΚΥΣΟΑ), παρ' όλο που κλήθηκαν, δεν εκπροσωπήθηκαν στις συνεδρίες τις επιτροπής.

Σκοπός της πρώτης πρότασης νόμου είναι η τροποποίηση του περί Αγωγής και Εκπαίδευσης Παιδιών με Ειδικές Ανάγκες Νόμου, ώστε, όπου αυτό είναι εφικτό, οι ανάγκες σε σχολικούς συνοδούς για κάθε σχολική χρονιά να καθορίζονται έγκαιρα από τις αρμόδιες επαρχιακές επιτροπές και συγκεκριμένα να καθορίζονται το αργότερο μέχρι το τέλος Ιουνίου, με στόχο τον καλύτερο προγραμματισμό και την έγκαιρη πρόσληψη σχολικών συνοδών από τις σχολικές εφορείες.

Σκοπός της δεύτερης πρότασης νόμου είναι η τροποποίηση του περί Σχολικών Εφορειών Νόμου, ώστε η διαδικασία πρόσληψης σχολικών συνοδών για παιδιά με ειδικές ανάγκες να ολοκληρώνεται χωρίς καθυστέρηση προς ικανοποίηση των εκάστοτε αναγκών. Ειδικότερα, προτείνεται όπως η πιο πάνω διαδικασία ολοκληρώνεται από τη σχολική εφορεία το αργότερο εντός ενός μηνός από την ημερομηνία κοινοποίησης σε αυτήν των αναγκών σε συνοδούς από το Υπουργείο Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας.

Στο στάδιο της συζήτησης των δύο προτάσεων νόμου οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας συμφώνησαν με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις και των δύο προτάσεων νόμου. Ωστόσο, επισήμαναν την ανάγκη βελτίωσης των προνοιών της πρώτης πρότασης νόμου, ώστε να προκύπτει με σαφήνεια ότι το χρονικό όριο που τίθεται για τον βασικό προγραμματισμό των αναγκών σε συνοδούς για κάθε σχολική χρονιά δεν πρέπει με οποιοδήποτε τρόπο να επηρεάσει ή να περιορίσει την εφαρμογή των υφιστάμενων διατάξεων του περί Αγωγής και Εκπαίδευσης Παιδιών με Ειδικές Ανάγκες Νόμου, που προβλέπουν τη συνεχή και καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου αξιολόγηση των αναγκών των παιδιών για ειδική αγωγή και εκπαίδευση.

Η εκπρόσωπος του Γραφείου της Επιτρόπου Προστασίας των Δικαιωμάτων του Παιδιού εξέφρασε τη συμφωνία της επιτρόπου με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις, επισήμανε ωστόσο τα ακόλουθα ζητήματα, τα οποία επεξηγούνται και σε σχετικό γραπτό υπόμνημα που υπέβαλε στην επιτροπή:

1. Το χρονικό όριο που προτείνεται με την πρώτη πρόταση νόμου για τον προγραμματισμό των αναγκών σε συνοδούς για κάθε σχολική χρονιά δεν πρέπει να επηρεάσει την υποχρέωση για αξιολόγηση και κάλυψη έκτακτων αναγκών καθ' όλη τη διάρκεια του έτους.
2. Η υποχρέωση για τον έγκαιρο προγραμματισμό δεν πρέπει να περιορίζεται στα ειδικά σχολεία, αλλά να καλύπτει και τα σχολεία της δημόσιας γενικής εκπαίδευσης, στα οποία φοιτά η πλειοψηφία των παιδιών που λαμβάνουν ειδική αγωγή και εκπαίδευση.
3. Το θέμα της πρόσληψης συνοδών είναι σύνθετο και χρήζει νομοθετικής ρύθμισης στην ολότητά του. Οι προτεινόμενες με τις δύο προτάσεις νόμου ρυθμίσεις βελτιώνουν μεν το νομικό πλαίσιο για την έγκαιρη πρόσληψη συνοδών, αλλά δε ρυθμίζουν τη διαδικασία πρόσληψης σχολικών συνοδών που είναι προβληματική, καθώς παρουσιάζει κενά, ασάφειες και δυσλειτουργίες. Ως εκ τούτου, στη βάση των πάγιων θέσεων της επιτρόπου πρέπει να καθορίζονται με σαφήνεια και διαφάνεια τόσο τα προσόντα και τα καθήκοντα των σχολικών συνοδών όσο και οι όροι εντολής των επιτροπών πρόσληψης σχολικών συνοδών.

Ο εκπρόσωπος του Παγκύπριου Συνδέσμου Σχολικών Βοηθών/Συνοδών δήλωσε ότι συμφωνεί με τις πρόνοιες και των δύο υπό εξέταση προτάσεων νόμου, αλλά παράλληλα επισήμανε την ανάγκη θεσμοθέτησης και κατοχύρωσης του επαγγέλματος του σχολικού συνοδού, με στόχο την επίλυση των σοβαρών προβλημάτων που η εν λόγω ομάδα εργαζομένων αντιμετωπίζει. Ο ίδιος εκπρόσωπος εξέφρασε τη δυσαρέσκεια του

Συνδέσμου Σχολικών Βοηθών/Συνοδών για το ότι δεν κλήθηκε στη διαβούλευση που βρίσκεται σε εξέλιξη για την ετοιμασία του εκσυγχρονιστικού νομοσχεδίου που αφορά την ενιαία εκπαίδευση και επανέλαβε το αίτημά του για συμμετοχή στην εν λόγω διαβούλευση.

Η εκπρόσωπος της Παγκύπριας Οργάνωσης Γονέων και Φίλων Παιδιών με Εγκεφαλικές και Άλλες Παραλύσεις «Αγκαλιά Ελπίδας» συμφώνησε με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις, αναφέροντας ότι η έγκαιρη πρόσληψη των σχολικών συνοδών θα παρέχει σε αυτούς τον απαραίτητο χρόνο, για να γνωρίσουν το παιδί και να προετοιμαστούν κατάλληλα για τη στήριξή του.

Οι εκπρόσωποι της ΣΕΚ και της ΠΕΟ δήλωσαν ότι συμφωνούν με τους σκοπούς των υπό συζήτηση δύο προτάσεων νόμου. Περαιτέρω, ο εκπρόσωπος της ΣΕΚ επισήμανε το ζήτημα της άρνησης του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για εγγραφή ως ανέργων των σχολικών συνοδών μετά τη λήξη της σχολικής χρονιάς, ώστε να λαμβάνουν ανεργιακό επίδομα κατά τους καλοκαιρινούς μήνες μέχρι την επαναπρόσληψή τους για τη νέα σχολική χρονιά.

Οι εκπρόσωποι της Παγκύπριας Συνομοσπονδίας Ομοσπονδιών Συνδέσμων Γονέων Σχολείων Δημοτικής Εκπαίδευσης και της ΠΟΣΥΓΟΠΕΑ συμφώνησαν με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις, τονίζοντας τη σημασία της έγκαιρης πρόσληψης συνοδών για την καλύτερη εξυπηρέτηση των αναγκών των παιδιών. Ο εκπρόσωπος της ΠΟΣΥΓΟΠΕΑ επισήμανε ωστόσο ότι απαιτείται να ακολουθηθεί μια ολιστική προσέγγιση από το αρμόδιο υπουργείο για την επίλυση των σοβαρών προβλημάτων που αντιμετωπίζει η ειδική αγωγή και εκπαίδευση.

Ο εκπρόσωπος της ΠΟΕΔ εξέφρασε τη συμφωνία της οργάνωσης με τις προτάσεις νόμου, αναφέροντας συναφώς ότι το αρμόδιο υπουργείο δεν πρέπει να θέτει ανώτατο όριο στον αριθμό των συνοδών που δύναται να προσληφθούν για κάθε σχολική χρονιά,

αλλά πρέπει να προσλαμβάνεται ο εκάστοτε απαιτούμενος για την εξυπηρέτηση των αναγκών των παιδιών αριθμός συνοδών.

Σημειώνεται ότι η επιτροπή, στη βάση των πιο πάνω παρατηρήσεων του Υπουργείου Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας και του Γραφείου της Επιτρόπου Προστασίας των Δικαιωμάτων του Παιδιού, προχώρησε στην αναθεώρηση των κειμένων των προτάσεων νόμου, ώστε αφενός οι προτεινόμενες ρυθμίσεις να μην επηρεάζουν την προβλεπόμενη στην υφιστάμενη νομοθεσία υποχρέωση αξιολόγησης των αναγκών σε ειδική αγωγή και εκπαίδευση καθ' όλη τη διάρκεια του έτους και αφετέρου να καλύπτουν τόσο τα ειδικά σχολεία όσο και τα σχολεία της δημόσιας γενικής εκπαίδευσης. Τα αναθεωρημένα κείμενα συζητήθηκαν στην παρουσία εκπροσώπων του Υπουργείου Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας, οι οποίοι συμφώνησαν με αυτά.

Με την ευκαιρία της συζήτησης των προτάσεων νόμου, η επιτροπή επανέλαβε τη σημασία που αποδίδει στη θεσμοθέτηση του καθεστώτος του συνοδού και δεσμεύτηκε να συζητήσει τα θέματα προσεχώς με τη διαδικασία του αυτεπάγγελτου στην παρουσία όλων των εμπλεκόμενων μερών. Επιπρόσθετα, η επιτροπή τόνισε την ανάγκη επίστευσης της διαδικασίας εκσυγχρονισμού της νομοθεσίας για την ειδική αγωγή και εκπαίδευση που βρίσκεται ήδη σε εξέλιξη.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας και Πολιτισμού, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, κατά πλειοψηφία του προέδρου και των μελών της βουλευτών της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού, του μέλους της βουλευτή της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Κόμματος και του μέλους της βουλευτή της Αλληλεγγύης υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των δύο προτάσεων νόμου όπως αυτές έχουν διαμορφωθεί σύμφωνα με τα πιο πάνω και εισηγείται την ψήφισή τους σε νόμο.

Τα μέλη της επιτροπής βουλευτές της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις δήλωσαν ότι θα τοποθετηθούν επί των προτάσεων νόμου στο πλαίσιο της συζήτησής τους στην ολομέλεια του σώματος.

Αρ. Φακ.: 23.02.061.128-2020
23.02.061.129-2020

10 Νοεμβρίου 2020

ΕΣΖ/ΜΙ/ΝΑ